

Vastaus valtuustoaloitteeseen 1/2025: Aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Kirkkonummella

Nuorisovaltuusto 28.04.2026

100/06.01.03/2025

Valmistelija	Nuorisotyön palveluvastaava Eija Rajavaara etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Nuorisovaltuusto päättää antaa lausunnon valtuustoaloitteeseen 1/2025: Aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Kirkkonummella
Käsittely	
Päätös	
Tiedoksi	
Selostus	<p>Anja Presnukhina jätti kunnanvaltuuston kokouksessa 3.2.2025 (§18) valtuustoaloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Kirkkonummella. Valtuustoaloitteessa pyydetään selvittämään mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä sekä saavutettavaa tietoa kuukautisista nuorille ja muille niitä tarvitseville.</p> <p>Vastaus valtuustoaloitteeseen on valmisteltu kunnan yhteisissä palveluissa yhdessä opetuspalveluiden kanssa. Tietoa vastausta varten on pyydetty lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta, Espoon ja Hämeenlinnan kaupungeilta sekä koulutuskuntayhtymä Omniaalta. Vastauksessa esitellään, miten vastaavia valtuustoaloitteita on käsitelty ja minkälaisia kokeiluja valtuustoaloitteiden pohjalta on tehty muualla Suomessa. Vastauksessa todetaan, että kuukautisvälineiden jakelumalli tulisi toteuttaa valtakunnallisella tasolla, jotta voitaisiin varmistaa jakelumallin yhdenvertaisuus, tasa-arvoisuus ja tarkoituksenmukaisuus.</p> <p>Nuorisovaltuustolta pyydetään lausuntoa valtuustoaloitteen valmistelua varten.</p> <p>Suunnittelija Joni Arola esittelee aloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Kirkkonummella kokouksessa.</p>
Päätöshistoria	
Kunnanvaltuusto 09.03.2026 § 17	
Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto päättää pitää selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2025 riittävänä ja aloitetta loppuunkäsiteltynä.
Käsittely	Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi että keskustelun aikana Lauri Lavanti on jättänyt seuraavan palautusehdotuksen:

Esitys palauttamisesta valmisteluun (Lavanti Lauri):

Koska valtuustoaloite on nimenomaisesti suunnattu nuorille ja vähäosaisille, pitäisi siinä kuulla nuoria ja vähäosaisia. Kuitenkaan aloite ei ole ollut nuorisovaltuuston kommentoitavana, joten se tulee palauttaa käsittelyyn.

Palautusehdotusta kannattivat Tuovi Ronkainen, Noora Kettunen, Antti Kilappa, Miisa Jeremjew, Sanni Jäppinen, Timo Haapaniemi, Maarit Orko, Annu Ituarte, Johanna Fleming, Jukka Lahti, Lauri Valli, Suvi Annala, Ronja Karkinen, Oona Ylitolonen, Miika Engström, Urho Blom, Tero Suominen ja Heidi Castrén.

Puheenjohtajan tiedustellessa, palautusehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Linda Basilierin keskustelun aikana jättämä ponsiehdotus: (ponsiehdotusta ei käsitelty koska asia palautettiin valmisteluun)

Kunta selvittää mahdollisuutta jakaa kuukautiskuppeja jokaiselle tytölle yhdellä yläkoulun vuosiluokalla (esim. 9. luokalla) vuosittain. Kustannus kunnalle on noin 5 500 euroa vuodessa (ilman arvonlisävero).

Ponsiehdotusta kannattivat Thomas Vasenius, Hans Hedberg, Minna Enqvist, Annu Ituarte, Nadia Korkman, Anna Aintila, Noora Kettunen, Ulf Kjerin, Matilda Björkqvist, Sini Felipe, Kim Liljequist, Fredrik Kock, Jukka Lahti, Tuovi Ronkainen, Heidi Castrén, Oona Ylitolonen, Johanna Fleming, Miisa Jeremjew, Suvi Annala, Marko Kari, Sanni Jäppinen, Ronja Karkinen, Lauri Lavanti ja Martin Valtonen.

Päätös Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Päätöshistoria

Kunnanhallitus 23.02.2026 § 46

Valmistelijat hallintojohtaja Jaana Suihkonen
suunnittelija Joni Arola
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää

1
antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2025 kunnanvaltuustolle ja ehdottaa, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuunkäsiteltynä.

tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti päätösehdotuksen mukaisesti.
Selostus	<p>Anja Presnukhina jätti kunnanvaltuuston kokouksessa 3.2.2025 (§18) valtuustoaloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Kirkkonummella. Valtuustoaloitteessa pyydetään selvittämään mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä sekä saavutettavaa tietoa kuukautisista nuorille ja muille niitä tarvitseville.</p> <p>Kirkkonummella opiskelevat nuoret saavat tietoa kuukautisista ennen kaikkea terveystiedon tunneilla. Tämän lisäksi nuoret voivat keskustella ja kysyä kuukautisista opiskeluhuollon terveystarkastuksissa tai varata erillisen tapaamisen keskustelua varten. Nuorien on myös mahdollista pyytää äkillisessä tilanteessa itselleen sopivia kuukautisvälineitä opiskeluhuollon koulu- ja terveydenhoitajilta. Tämä koskee Kirkkonummen oppilaitosten lisäksi koulutuskuntayhtymä Omnian toimipisteitä.</p> <p>Maksuttomien kuukautisvälineiden jakamista on käsitelty aikaisemmin mm. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella, Vantaalla, Helsingissä, Espoossa ja Hämeenlinnassa.</p> <p>Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti lokakuussa 2025 valtuustoaloitteen pohjalta järjestää maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisen asunnottomille naisille. Varastoinnin ja jakelun toteuttaminen ei kuitenkaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen mukaan ole mahdollista järjestää Kirkkonummen alueen terveyskeskuksissa nuorille ja vähävaraisille.</p> <p>Vantaan kaupunki päätti vuonna 2021, ettei se aio ryhtyä jakamaan maksuttomia kuukautisvälineitä, koska se ei kuulu kaupungin mukaan sen lakisääteisiin velvoitteisiin. Vantaan päätöksessä todetaan, että hygieniatarvikkeet (ml. kuukautissuojat) sisältyvät Kelan perustoimeentulotuen kautta katettaviin menoihin.</p> <p>Helsingissä toteutettiin valtuustoaloitteen pohjalta Maksuttomat menkat - kokeilu vuoden 2022 syksyllä kolmen kuukauden ajan neljässä oppilaitoksessa. Kokeiluun ilmoittautui 753 oppijaa, joista 18 prosenttia kertoi jättäneensä ostamatta kuukautistuotteita taloudellisista syistä ja kahdeksan prosenttia kertoi, ettei ollut voinut mennä oppilaitokseen, koska heillä ei ollut kuukautistuotteita. Helsingin kaupungin jatkosuunnitelmista ei valitettavasti ole tietoa saatavilla.</p> <p>Myös esimerkiksi Plan International Suomen vuonna 2023 teettämän kyselyn kuukautisköyhyydestä mukailevat Helsingin kaupungin ilmoittamia tuloksia.</p> <p>Espoon kaupunginvaltuusto päätti olla järjestämättä kokeilua, jonka aikana kaupunki olisi jakanut kuukautisvälineitä Espoon kouluissa. Sen sijaan Espoo totesi, että kuukautisköyhyyden ehkäisy edellyttää valtakunnallisia ja kokonaisvaltaisempia toimenpiteitä, jotta voidaan varmistaa tehtyjen toimenpiteiden hallinnollinen selkeys, kustannustehokkuus ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus.</p>

Jotta kuukautisvälineiden jakelu tavoittaisi oppilaitosten ulkopuoliset henkilöt, tulisi jakelua järjestää myös muualla kuin kouluissa. Sekä Helsingin kasvatus- ja koulutuslautakunta että Espoon kasvun ja oppimisen lautakunta ovat todenneet Skotlannissa käytössä olevan toimintamallin, jossa maksuttomien kuukautisvälineiden jakelu toteutetaan keskitetysti apteekkien kautta, olevan toimiva ratkaisu. Keskitetyn mallin etuna on myös se, ettei jakelua tarvitse järjestää usean eri tahon toimesta.

Helsingin lisäksi Hämeenlinna on ainoa esimerkki Suomesta, jossa on järjestetty maksuttomien kuukautisvälineiden kokeilu. Hämeenlinnassa aloitettiin syksyllä 2025 kaksivuotinen kokeilu, jonka aikana kuukautissiteitä ja tamponeja jaetaan Hämeenlinnan kaikkiin seitsemään yläkouluun. Kuukautisvälineitä jaetaan tyttöjen vessakoppeihin asennettavien jakelulaatikoista, joita on kouluissa 2-6 kappaletta. Kuukautissiteet maksavat 9 senttiä/kpl ja tamponit 26 senttiä/kpl, ja niitä on laskettu kuluvan 15 kpl/tyttö/ kk. Hämeenlinnan yläkouluissa on 1050 tyttöä, ja kokeilu tulee maksamaan n. 26 000 euroa lukuvuodessa. Kustannus on laskettu niin, että 60 % kuukautisvälineistä on kuukautissiteitä ja 40 % tamponeja. Kustannukset sisältävät myös vessoihin hankittavat jakelulaatikat.

Kirkkonummella opiskelee lukuvuonna 2025-2026 yläkouluissa noin 836 tyttöä (suomenkielinen ja ruotsinkielinen perusopetus). Lukioissa opiskelee 256 tyttöä. Tietoa siitä, kuinka moni kunnan asukas suorittaa parhaillaan ammattitutkintoa, ei ole saatavissa. Vuonna 2024 Kirkkonummella oli 13-29-vuotiaita nuoria naisia yhteensä 3 607.

Suuntaa antavan kustannusarvion voi laskea Hämeenlinnan kustannusarvion mukaan. Maksuttomien kuukautisvälineiden hankkimisen kustannukset Kirkkonummen yläkoulujen ja lukioiden osalta (1 092 henkilöä) olisivat noin 25 000 euroa lukuvuodessa. Tämän lisäksi kunnan tulisi hankkia jakelua varten erilliset jakelulaatikat. Edellä mainittuun summaan ei ole laskettu niitä henkilöitä, jotka eivät opiskele Kirkkonummella yläkouluissa tai lukioissa.

Kuukautisvälineiden yleinen jakaminen kaikille nuorille ei ole tarkoituksenmukaista, vaan maksuttomien välineiden tulisi kohdistua vähävaraisille nuorille, joiden tunnistamiseen kunnalla ei ole toimivaltaa tai välineitä.

Lisäksi on huomioitava, että kuukautistuotteiden hankintaan, varastointiin ja jakeluun vaadittavat tehtävät eivät kuulu koulujen tai oppilaitosten ydintoimintoihin. Näiden tehtävien siirtäminen oppilaitoksille edellyttäisi merkittävää resursointia ja tilajärjestelyjä.

Valtakunnallinen jakelumalli esimerkiksi apteekkien kautta olisi hallinnollisesti selkeämpi, yhdenvertaisempi ja sosiaalisesti oikeudenmukaisempi tapa ehkäistä kuukautisköyhyyttä, sillä se turvaisi todennäköisemmin kuukautisvälineiden tasavertaisen saatavuuden kaikille.

Päätös	Kunnanvaltuusto toimittaa valtuustoaloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.
Selostus	<p>Anja Presnukhina jätti kunnanvaltuuston kokouksessa 3.2.2025 seuraavan valtuustoaloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Kirkkonummella:</p> <p>”Kuukautisvälineiden puute koskee monia ihmisiä Suomessa. kuukautiset ovat edelleen monelle tabu eikä kuukautisiin liittyvistä asioista keskustella riittävän avoimesti. Julkinen sektori voisi tukea kuukautisterveyttä tarjoamalla suojia ja helposti saatavilla olevaa tietoa nykyistä paremmin.</p> <p>Plan International Suomen keväällä 2023 julkaiseman tiedon mukaan jopa 14 prosenttia suomalaisista elää kuukautisköyhyydessä. 15-24 -vuotiaiden ikäryhmästä kuukautisköyhyys koskettaa jopa 72 prosenttia.</p> <p>Vähävaraiselle ihmiselle kuukautisvälineisiin kuluva summa voi muodostaa merkittävän osan kuukauden tai viikon budjetista. Terveyssteet ja tamponit maksavat käyttäjälle kuukaudessa muutamasta eurosta yli kymmeneen euroon. Kestosuojat, kuten kestoiteet ja kuukupit, tulevat pitkällä aikavälillä halvemmiksi, mutta ovat ostohetkellä kalliita. Kenenkään ei tulisi joutua valitsemaan käyttääkö rahansa ruokaan vai kuukautisvälineisiin.</p> <p>Kuukautisköyhyyteen puuttumisesta on olemassa esimerkkejä maailmalta ja Suomesta. Esimerkiksi Skotlanti on päättänyt tarjota maksuttomia terveyssteiteistä ja tamponia niitä tarvitseville. Suomessa Helsinki on päättänyt aloittaa kuukautissuojien jakamisen oppilaitoksissa.</p> <p>Kirkkonummen tulee seurata Helsingin esimerkkiä kuukautisköyhyyteen liittyvän tabun rikkomisessa ja turvata kaikille oikeus hyviin kuukautisiin taloudellisista resursseista riippumatta. Maksuttomia kuukautisvälineitä tulisi olla tarjolla kouluissa, terveyskeskuksissa ja sosiaalipalveluissa, jotta ne ovat helposti ihmisten saatavilla. Samalla voidaan edistää gynekologista terveyttä tarjoamalla tietoa kuukautisista ja gynekologisista sairauksista.</p> <p>Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme että Kirkkonummi selvittää mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä sekä saavutettavaa tietoa kuukautisista nuorille ja muille niitä tarvitseville. Suojien tulee olla satavilla niin, ettei niitä tarvitsevan sukupuoli tule suojia noutaessa kyseenalaistetuksi.</p> <p>Kirkkonummella 3.2.2025”</p> <p>Valtuustoaloitteen allekirjoittivat Anja Presnukhina, Maarit Orko, Sanni Jäppinen, Kari Saari, Saara Huhmarniemi, Reetta Hyvärinen, Minna Hakapää, Anna-Mari Toikka, Ville Salminen, Tuovi Ronkainen, Sini Felipe, Kati Kaihlaranta, Johanna Fleming, Ronja Karkinen, Martin Valtonen, Mathilda Björkqvist, Jenny Mäkinen ja Patrik Lundell.</p>

